

Réde, 2020. június 7. Szentháromság vasárnap, Igehirdető: Dr. Barta Zsolt

Ének: 8,1. és 3-5. vsz. Ó felséges...

Imádság: Istenünk, ki üdvözítő isteni igéid által megszólítasz minket. Világosítsd meg bűnös lelkünket, hogy befogadva a Szentírás szavait, lelki igéidnek ne pusztán hallgatói legyünk, hanem a jó cselekedeteket megcselekedjük, az igaz hitet megtartsuk, hibátlanul és szeplőtelenül éljünk a mi Urunk Krisztusban, kit Veled Atyánk, a szent, jóságos és életadó Lélekkel egyetemben, most és mindörökkön örökké áldunk és dicsőítünk. Ámen

Lekció: Ézsaiás 6,1-7

Textus: János 3,1-15

Kedves Testvéreim!

Egy egyháztörténelmi írásban olvastam arról, miként terjedt el az iszlám Észak-Afrikában és Közel-Keleten. Számos okot nevezett meg az író. Voltak, akik igazodtak az új hatalomhoz, mások üzleti sikereket reméltek az áttéréstől. Azt is megemlíti azonban, hogy sokan belefáradtak a vég nélküli keresztyén teológiai vitákba, amit ráadásul a legtöbb ember nem is értett. Az iszlám ezzel szemben egyszerűbb, világosabb vallásnak tűnt, egyszerű szabályokat kellett betartani és nem kellett súlyos teológiai vitákkal foglalkozni.

Isten dolgait valóban nem könnyű megérteni és megélni. Nikodémus noha művelt farizeus volt, ismerte a Szentírást, mégsem tudta megérteni a Szentlélek titokzatos munkáját, az újjászületést csodáját: Hogyan születhetik újjá az ember, ha már vén? – kérdezi. Visszamehet-e az édesanyja méhébe az öregember? Ezt kérdezte. Jézus arról beszélt, ami az emberrel történik – és az is felfoghatatlan volt.

Ez ráadásul csupán csak a kezdet az Isten dolgainak megértésében. Jézus azonban arról beszél, hogy vannak mennyei dolgok is, amiket még nehezebb megérteni és elfogadni. A földi dolgok a szemünk előtt zajlanak. Jézus eljövételére, csodáira, szenvedésére kell gondolnunk. Sokan nem értették meg mindennek a jelentőségét. Ha a földi dolgokat nehezen érti az emberek, mennyivel nehezebb megérteni a mennyei dolgokat. Isten dolgainak, Isten gazdagságának, Isten örökkévaló tervének a megértése, vagy csupán megsejtése messze túlhaladja az ember képességeit.

Nemrég hallgattam egy interjút egy ismert Újszövetség professzorral. Arról beszélt, hogy aki meg akarja érteni az Újszövetséget, annak ismernie kell az egész Bibliát, ismernie kell a korabeli forrásokat. Erre a riporter rákérdezett, hogy de ugye azért lehet valaki jó hívő ember, ha ebből nem mindent ismer. Ez a kutató megállt és ennyit mondott: ahhoz, hogy Istennel rendbe jöjjön a kapcsolatunk csak ennyit kell tudnunk: Isten szeretete Jézus halálában és feltámadásában a miénk. A többi ennek a részletezése.

Nikodémus is valamit megértett és mi is kezdjük ezzel. Nikodémus felfigyelt Jézusra és elment hozzá az éjszaka leple alatt. Nikodémus Jézust látta. Hallhatott a csodáról, amit Kánában megcselekedett, a vizet borrá változtatta. Nem biztos, hogy csak ezt az egy csodát ismerte, hiszen jelekről, több jelről beszél. Nikodémus farizeus volt, vagyis ismerte az Írásokat és azt is tudta, hogy ilyen rendkívüli jeleket csakis Istennel lehet végrehajtani. Nikodémus tehát egy tanítót látott, Jézust látta, aki rendkívüli jeleket és csodákat tett, és benne, mögötte meglátta Isten. Azt mondta, hogy *az Isten van vele*. Természetesen ő még mindig csak tanítónak tartja Jézust. De azért egy egyszerű dolgot megértett: *Jézus Istennel van, Isten Jézussal van*.

Nem olyan kicsiny dolog ez a felismerés. Valójában az egész evangéliumnak ez a legfőbb üzenete: rámutatni arra, hogy a tanítóban, a rabbiban, a csodatevőben Isten ereje működik és Isten nyilvánul meg általa. Ezt nem fogadták el Jézus ellenségei, és ezt ismerték fel azok, akik Istennek kijárót tiszteletet adtak neki. Jézus csodái olyan csodatettek voltak, amiket Isten hajtott végre a múltban. Szavai pedig Isten szavai voltak. Az emberek lassan értették ezt meg. Olyanokat mondtak, mint Nikodémus: Jézus olyan, mint a próféta, Isten az ő oldalán áll, mint valamilyen próféta oldalán. Végül azonban eljutottak oda, ahová el kellett jutniuk. Tamás a feltámadás megismerés után ezt mondta Jézusnak: *Én Uram, én Istenem*. Tehát a felismerés útja ez: az embernek felkelti az érdeklődését Jézus, meghökken szavain, tettein, majd egyre beljebb haladva ráébred arra, hogy egyenesen Istennel van dolga. Pál apostol egyenesen azt mondja, hogy Jézus a képe a láthatatlan Istennek (Kol 1,15). Később még azt is hozzáteszi, hogy Jézusban lakozik az istenségnek egész teljessége (Kol 2,9). Pál apostol kimondja azt, amit az evangélium szereplői testükkel fejeztek ki. A meggyógyultak leborultak Jézus lába előtt. Istennek kijáró tisztelet ez, ami a templomból volt ismerős. Jézus ereje és csodája annak a jele, hogy benne, az testében Isten van jelen közöttünk.

Erre a felismerésre azonban nem magától jut el az ember. Jézus tudta, hogy Isten útjai magasabbak, mint az ember útjai, az Isten gondolatai nagyobbak az ember gondolatainál. Amikor Péter Krisztusnak és az élő Isten Fiának mondta Jézust, akkor Jézus azt mondja, hogy ezt nem magától tudta meg Péter, ezt Isten jelentette ki.

Az ember ilyet magától nem tud. Jézus is tudta, hogy Nikodémusnak nehéz megérteni a földi dolgokat is, hát még a mennyeket. Nem is a megértés a kulcs. Valaki együtt élhet valakivel és szerethet valakit, hogy ha nem is érti meg teljesen. Sőt, a legtöbb esetben ez így van. A Szentháromság Istennel való közösségünk alapja nem is kizárólag a megértés, az intellektus. Nikodémus hiába látta Jézust, és értette meg, hogy Isten van vele, Jézus azt mondja, hogy a Lélek által újjá kell születnie. Vagyis a Szentlélek életünket megérintő munkája szükséges ahhoz, hogy Istennel éljünk. Isten Szentlelke vezette a tanítványokat és az egyházatyákat is, hogy világosan kimondják: Isten egy, de három személy. Ezt nem kérdőjelezték meg a reformátorok és mai napig egységes az egyház ebben. Isten lelkének adománya ez.

Az emberi és testi világot annyira átította a bűn, az engedetlenség, a hazugság, hogy életünknek teljesen át kell rendeződnie, át kell alakulnia, hogy közösségbe kerüljünk Istennel. Újjászületésnek mondja ezt Jézus. A szó kettős értelmű: értelmezhető úgy, ahogy Nikodémus félreérti, vagyis második megszületésre van szükség. De Jézus úgy használja a szót, hogy felülről kell születnünk. Isten Szentlelkének a munkája, Kedves Testvéreim, amikor részesedünk Isten kegyelmében. Rejtetten, titokzatosan, csendesen munkálkodik bennünk és közöttünk: a Lélek úgy vezeti gondolatainkat, érzéseinket, hogy elszakadjunk a bűnös élettől és Jézus akaratát követve éljünk tovább. A Lélek rejtetten és titokzatosan működik – ebben a rejtettségben különbözik Jézustól, aki nyilvánosan és nyíltan beszélt Isten dolgairól. De munkája életünkben nélkülözhetetlen. Miközben halljuk Jézus evangéliumát, szívünk elváltozik és a szavak élletté válnak bennünk. Mikor gonosz útra megyünk, a Lélek fékez és visszahúz bennünket Istenhez. Mikor kétségeink vannak, akkor a Lélek elvezet bennünket az Isten előttünk még új, eddig ismeretlen igazságára. Ez az újjászületés, amit a Szentlélek Isten munkája bennünk.

Nikodémus történetében tehát az Atya, a Fiú és a Szentlélek együtt munkálkodása bontakozik ki. Nikodémus látja Jézust, látja tetteit. Megérti, hogy e tettek mögött az Atya Isten felhatalmazása, ereje, dicsősége áll. De szüksége van a Szentlélekre, hogy újjászülessen és Isten szolgája legyen. A Szentháromság belső együtt munkálkodása valójában ott van a legtöbb bibliai történetben. Két példát hozok még. Az egyik István vértanú halála. István vádlói és kivégzői előtt állt. Amikor gyilkosai követ ragadtak, akkor István eltelt Szentlélekkel, látta a megnyílt eget és Jézust az Atya Isten jobbján. A Lélek Jézusra irányította a figyelmét, aki az Atya mellett van a mennyben. A másik példa Jézus megkeresztelkedése. Jézus a vízben állt, leszállt rá a Lélek és az Atya szeretett Fiának mondta őt.

A Szentháromságról szóló hitvallás, nem emberi kitalálás, hanem megfigyelés az alapja. Azon a megfigyelésen alapszik, hogy az Istenség mint Teremtő és Gondviselő Atya, mint Megváltó Fiú és mint Szentlélek áll előttünk a Szentírásban. Néha a Szentírás élesen különválasztja a személyeket, máskor viszont a kapcsolatot, a kötődést emeli ki. Egyes esetekben pedig az egységet, az azonosságot mutatja fel. János apostol ez így mondja: kezdetben volt az Ige, és az Ige Istennél volt és Isten volt az Ige. Vagyis az Ige, Jézus Krisztus a kezdetben Istennél volt, Isten jelenlétében, közelében, Istennél volt. Tehát különbözött az Atya Istentől. De azt is hozzáteszi, hogy Isten volt az Ige. Vagyis Jézus Isten volt. Valóban nehézkes ezt elmondani, elvégre is Istenről van szó,¹² aki nehezen érthető. Az világos, hogy Jézus Isten volt, de azért különbözött is az Istentől. János szavai azonban rámutatnak valamire: nem ezoterikus, titkos tanítás a kiindulópont, hanem az élet és az üdvösség, amit Jézus Krisztus lehozott közénk.

Az Atya, a Fiú és a Szentlélek egyazon Isten három személye. Az isteni lényeg azonos, az Atya Isten, a Fiú Isten és a Szentlélek is Isten. A személyek azonban különböznek. Az Atya teremt és mindent bölcsen elrendez, az Atya szereti a Fiút és megdicsőíti őt; a Fiú szereti az Atyát és engedelmesedik neki mindenben; a Szentlélek az Atyától és a Fiútól származik, a Szentlélek összeköti a világot az Atyával, a Fiút pedig megdicsőíti. Ezek a szavak nem okoskodások. Pál apostol ezt így mondta: Jézus által van menetelünk egy Lélekben az Atyához. Valójában életünk és sorsunk minden részlete a Szentháromság Isten belső gazdagságából és munkájából bontakozik ki. Való igaz, hogy az emberek gyakran csak Jézust látják, vagy csak az Atya Istenről akarnak beszélni; a karizmatikusok csak a Szentlélek örömét akarják. Azonban ez mind emberi tévedés és önzés, hamis istenkép. A mi életünket az Atya Isten rendelte el, a Fiú Isten váltotta meg és a Szentlélek Isten éltet minket. Ezért az az igaz keresztyén, aki Jézus által a Lélekben viszi életét az Atya Isten elé. Életünknek és hitünknek mély és nehezen érthető valósága ez. De azért, mert nehezen érthető, még igaz és hitük sarokköve. Ámen.

Ének: 242,4-7. vsz. *Téged a földön*